

„NEKEM MINDIG VALAMI KÖZÖSSÉGI MUNKÁRA VAN SZÜKSÉGEM”

LOKÁLPATRIÓTA KÖZÖSSÉG

Interjúalany:

M. J-né, Anikó (45 éves), Tótvázsony

Először is, arra kérlek, mesélj a családi hátteredről, szüleidről!

M. J.-né, Anikó vagyok, Tótvázsonyban élek, egy 1200 lelkes kisközségben. Mindig is Tótvázsonyban éltem, veszprémi születésű, de tótvázsonyi vagyok. Szüleim fizikai munkások voltak, egyszerű falusi emberek. Anyukámnak – azt hiszem – 7 általános volt, mert akkor még csak ennyi volt, az apukámnak is annyi. Az egy fantasztikus élmény volt, hogy az Apukám abban az iskolában végezte el a 8. általánost felnőtt fejjel, ahová én jártam.

Édesapám gépkocsivezető volt, a tsz alkalmazottja, az anyukám pedig hosszú ideig háztartásbeli, mivel két apró gyerekkel faluhelyen inkább otthon maradtak. Gazdálkodtunk, állataink voltak és kertünk, illetve szőlőnk. Sajnos mindketten nagyon betegesek voltunk én és a fiútestvérem is. A '60-as években az asztmát és a csípőficamot jobbára csak Budapesten tudták kezelni, sokat kellett a szüleinknek utazgatni velünk. Én hétéves koromig többet voltam kórházban, mint a szüleimmel. Annak ellenére, úgymond, nagyon vékonyka, de „talpraesett” gyerekek neveztek a környezetemben. Anyukám akkor ment el először dolgozni – 1977-ben –, amikor kiderült, hogy az apukám gyógyíthatatlan beteg.

Tipikus falusi életet éltük, voltak baromfiaink, tehenünk, mindenféle állat, ami faluhelyen szokás. Gyerekkorunkban megtanultuk, mi az, állatokat gondozni, illetve, ami egy falusi házban szokás. Ami számomra nagyon fontos, hogy az az igazi falusi gyerekkorom volt, azok a hagyományos ünnepek, a húsvét, a disznóvágás, a családi összetartás. Anyukámék hatan voltak testvérek, az apukámék ketten, tehát egy nagycsaládban szeretetteljes légkörben sikerült felnőnem.

A szüleid és a nagyszüleid is tótvázsonyiak?

Igen. Ők is. Most, hogy nagy divat a családfakutatás, most kezdünk ráfigyelni, hogy honnan jöttek az ősünk. Végül is alapvetően azt mondhatom, hogy Németországból, aztán Bánd és Tótvázsony. A rokonság már közel él egymáshoz.

A nagyszüleid?

Nem sok mindent tudok róluk, mivel az anyukám a hat testvérből a legfiatalabb. Legkevesebb 19-20 év korkülönbség van a legidősebb és a legfiatalabb között. A nagypapám – az édesanyám édesapja – nagyon korán meghalt, csak egy fénykép van róla, amint az udvaron régi falusi szokás szerint fel van ravatalozva. Semmilyen emlékem nincs róla. Akkor már a tsz-be jártak, arattak, csépeltek és ilyen közösségekbe jártak... Ez maradt meg. Ami föld megmaradt, az kert.

Nem tartoztunk a vagyonos emberek közé. Az átlagemberek közé tartoztak a szüleim. Nem voltak olyan gazdagok, hogy nagy dolgokat veszítettek volna el. Például, az édesanyám egyik testvére testvére cseléd volt egy gazdag családnál. Azt mondom inkább, hogy az egyszerűbb rétegből származtak a szüleim..

Gyerekkorodban milyen közösségeknek voltál a tagja?

Hát nagyon érdekes, mert szerintem engem ez a betegség annyira megedzett – mert én nem akaratos, hanem ...ilyen akarás volt bennem, hogy képes vagyok mindenre, képes vagyok mindent megcsinálni. Sajnos nem voltam óvodás, pontosan a betegségem miatt. Az iskolában pedig arra emlékszem, hogy nem a legjobb tanuló, de azért ott a jó tanulók között vagyok. Az, aki mindig, mindenre jelentkezik, mindig mindenben nagyon aktív. Volt a kisdobos-, az úttörőélet, én már voltam Zánkán kisdobosvezető táborban, meg mindenféle néptáncsoportokban, énekkarokban. A falura az a jellemző, hogy saját maguknak kell megteremteni a maguk szórakozását, főleg abban az időben. Ha valamilyen program vagy rendezvény volt, akkor természetesen a jobb tanuló gyerekeket összeszedték, szerepeltették és a szülők, nagyszülők elmentek és meghallgatták őket.

Szeretted ezeket a közösségi tevékenységeket?

Igen... Igen... Nagyon szerettem énekelni. Apukám családja zenész család, az apukám unokatestvére elég híres zenész, de falusi szinten, nem tanult zenész – hanem egy nagyon jó zenész –, aki harmonikázott és klarinétozott. Az apukám is klarinétozott otthon, és nagyon sokat énekeltünk így téli estéken. Csak úgy leültünk énekelni. A televízió akkor jött be, mikor én úgy olyan 6-7 éves voltam.

Középiskolás korodban milyen közösségeknek voltál a tagja?

Általános iskola után a Kállai Éva Gimnáziumba kerültem, francia tagozatra, ami egy kicsit távol áll tőlem. Más volt az életem, mint a többi gyereknek, két okból. Egyik az az, hogy a faluban tartoztam egy fiatal közösséghez, a KISZ-csekhez. Az iskolában is volt – nem tudom, emlékszel-e rá – voltak ezek a különböző országok, Bulgária, Szovjetunió-csapatok és versenyek, és nem tudtam eldönteni, hogy hova tartozzak. Ide is szerettem volna menni, meg oda is, de valahogy engem jobban visszahúzott a szívem a faluba.

A falu jelentette számodra a fontosabb közösséget?

Igen, ide többet jártam és kevesebbet az iskolai jellegű programokra. A másik dolog, amiért kevesebbet az az – nagyon szerettem táncolni és néptáncos voltam –, hogy annak idején a Honvéd Helyőrségi Klubba jártam le táncolni. Ez egy heti, állandó elfoglaltság volt, fellépések voltak, ezáltal már kevesebb időm jutott az iskolában a vetélkedőkre, versenyekre.

Meg az az igazság, hogy 1979-ben halt meg az apu, előtte már két évig beteg volt, és akkor az anyu azonnal munkahelyet keresett, ezáltal sokkal kevesebb időm volt. Gimnáziumba jártam, iskola után naponta mentünk az apuhoz a kórházba ápolni, etetni. Utána visszamentem a Kállaiba segíteni takarítani az anyukámnak. Ezáltal kicsit másképp kellett viszonyulnom a dolgokhoz, mint a többi gyereknek.

Középiskola után hogy alakult az életed, hogyan alakultak a közösségi kapcsolataid?

Igen, érettségiztem és nem mentem el felvételizni. A felvételi lapomat beadtam az Óvónőképzőbe Sopronba, de nem mentem el felvételizni. Egyszerűen nem éreztem azt, hogy képes vagyok megcsinálni. Elmentem dolgozni a Postához, és elkezdtem ilyen kishivatal-vezetőnek tanulni. Tótvázsonyban voltam a hivatalban gyakorlaton, aztán bevitték a nagy központba és rájöttem, hogy ez nem nekem való. Utána elmentem a Botev Iskolába a gazdaságis irodába dolgozni – a táncolást igazán nem hagytam abba –, de mikor kiléptem az iskolából, akkor már a Honvéd Klubból is kimaradtam, és elkezdtem parkett-táncot táncolni. A Cserhát Étterem tetején volt ilyen foglalkozás. A vezető rábeszélte, elmentem Budapestre C kategóriás tánctanárnak. Tanultam, minden héten mentem táncolni a Cserhát Étterembe, illetve mentem segíteni – akkor még Úttörőházba – az oktatónak gyerekeket oktatni táncra. Elmentem Budapestre és rájöttem, hogy én ehhez kevés vagyok, ott olyan profik voltak, akikkel igazából nem nagyon veheti fel az ember a versenyt, és akkor azt abbahagytam... És férjhez mentem.

A Honvéddal, a Táncegyüttessel akkor szakadt meg a kapcsolatod, amikor elmentél a Cserhátba táncolni?

Nem. A Kállai Éva Gimnáziumnak nem volt külön táncszoportja, de jártunk Helikonra (*kulturális seregszemle Keszthelyen – a szerk.*). Én képviseltem az iskolát a Honvédben. Helikonra jártam, énekkarba jártam... Ezeket így csináltam, de konkrétan pozíciót nem vállaltam, csak a tagja voltam bizonyos csoportoknak, főleg az ének- és a táncszoportoknak.

Mekkora létszámú volt ez a táncszoport?

Hát olyan 30 fő körül.

Mennyire maradt meg a kapcsolatod a táncsoport tagjaival?

Eléggé szétszóródtunk, mert egy részünk kollégista volt, idősebbek voltak nálam. Az igazság az, hogy mire én kimaradtam a gimnáziumból, utána nem sokára a Honvéd Klubor be is zárták. Megszűnt ez az egész.

Mennyiben járult hozzá az életminőséged javításához a közösségi tevékenységed?

Nagyon szép volt. Gyönyörű ruháink voltak, csodálatos csizmánk, és ott tanultam meg, hogyan kell kifesteni magunkat, ha színpadra megyünk. Faluhelyen ez azért annyira nem volt divatos! Mentünk mindenféle. Kalocsait táncoltunk, Mezőkövesden jártunk, mindenféle. Nagyon jó társaság volt, nagyon élveztük, amit ott csináltunk, és hogy ez megszakadt... Utána volt egy hiányérzetem, és akkor a faluban – ez volt talán az első dolog a KISZ-en kívül, amit csináltam – összehoztam egy táncsoportot, a saját szórakozásomra. A korombeli gyerekekkel megtanultunk egy kimondottan tótvázsonyi táncot – német hagyomány, amit annak idején az én nagymamám táncolt legelőször videóra – és elmentünk vele Herendre, nemzetiségi találkozóra.

Hogyan alakultak a közösségi kapcsolataid azután, hogy férjhez mentél?

Férjhez mentem – viszonylag korán – és megszülettem Anikó leányomat, majd felvételiztem az Óvónőképző Főiskolára és levelező tagozaton végeztem el, miközben GYES-en voltam. Egy nyughatatlan gyerek maradtam – szerintem –, ezért kitaláltam azt, hogy nekem valami közösségi munkára van szükségem, így aztán elkezdtem aerobicot tanulni magamtól és meghirdettem a faluban a nők részére. Egy fél évig gyakoroltam, utána szépen elmentem, felmostam a kultúrházat, kipakoltam a székeket és jöttek a falubeliek. Rengetegen voltunk, 40-50 ember, alig fértünk be a kultúrházba. Én fent a színpadon, ők meg lent, és akkor tornáztunk a saját szórakozásunkra.

Hogyan toboroztad a résztvevőket?

Kiragasztottam egy plakátot... Valahogy így kezdtem el. Kitaláltam, hogy nekem valamire szükségem van, mert olyan hiányérzetem volt.

Mi motivált leginkább?

Egyrészt sok energiám volt, másrészt akkor már befejeztem a főiskolát, s maradt időm. Ez az egyik. A másik meg az, hogy engem valahogy vonzanak az emberek, szeretek szervezni, valamit csinálni, és olyan érzésem van, hogy a városban annyi minden van, és hogy ez nekünk is jó lenne. Így jött az aerobic, megtanultam, megszerkeztem, csináltuk, és nagyon jól működött, nagyon sokáig.

Ingyen csináltad?

Természetesen. Én mindent ingyen és bérmentve, soha nem kaptam pénzt semmiért. Azután megszületett a második lányom, és visszamentem dolgozni a helyi óvodába. Egy félétet dolgoztam a nemesvámosi óvodában, egyébként a helyi óvodában dolgoztam. Felépítettük a családi házunkat, átköltöztünk az anyukámtól – a szomszédból –, a saját lakásunkba és ahogy iskolába kerültek a gyerekeim – nem mint szülői munkaközösségi tag, de mint aktív anyuka –, elkezdtem foglalkozni gyerekprogramokkal. Segítettem az iskolában a pedagógusoknak. Úgy képzeld el, hogy ha németórán sütni tanították a gyerekeket, akkor azt nálam sütötték meg, mert hogy az iskolában nem volt gáz. Meg minden, amit el tudsz képzelni. Kitaláltunk valamit – ’90-től lett polgármester a férjem, ’92-től alakult egy partnerkapcsolat egy német településsel –, és mivel faluhelyen nincs a polgármesternek titkárnője és személyzete, minden olyan feladatot én végeztem el, amit mondjuk egy kultúros, vagy egy titkárnő elvégez.

Közösen találtátok ki és szerveztétek meg a programokat?

Igen, így van. Este kitaláltuk, megálmodtuk, hogy most milyen programot lehetne csinálni a faluban, vagy ha a partnerkapcsolat azt mondta, hogy most el szeretne lá-

togatni – ugye ha megjönnek, akkor valamit csinálni kell –, akkor szerveztünk rá programot. Vagy azt mondta a férjem, hogy – akkor még én GYES-en voltam – én otthon vagyok, nekem van szabadságom, nem lehet kívánni az emberektől, hogy szabadságot vegyenek ki, de itt van mondjuk száz ember és akkor meg kellett szervezni, hogy Tihanyba megyünk, Füredre megyünk, most akkor mit csinálunk.

A férjed – a polgármester – is egy közösség-orientált személyiség?

Nagyon érdekes, mert egy nagyon zárkózott ember. Viszont a feladatok nagyon inspirálják. Előtte nem volt hivatal a faluban, ő hozta létre a polgármesteri hivatalt. A rendszerváltás óta polgármester. Nagyon érdekes, mert annak ellenére, hogy nem tótvázsonyi születésű, az emberek megválasztották. Mérnök. A veszprémi Robix vállalatnál – ahol ezeket a Robix kapákat gyártják – gyártási igazgató és igazából „hozzám jött” ... Tótvázsonyi lett. Nagyon szereti a sportokat, és ennek révén került be a tótvázsonyi fiatalok közé. Ő volt a focicsapat vezetője és mindenese, ez alapján megismerték az emberek, és eldöntötték, hogy ő legyen a polgármester.

Társadalmi megbízatású polgármester most is?

Igen, végig. Van egy állása és mellette ő a polgármester. És ezáltal... Én vagyok egy nagyon aktív ember, ő meg egy nagyon megfontolt, meggondolt ember, jól kiegészítjük egymást. Nagyon sokszor együtt találjuk ki a dolgokat és a megvalósítás az én feladatom, mert én vagyok a gyakorlatiasabb, jobban átlátom a dolgokat és könnyebben szervezek.

Milyen közösségi tevékenységekben vettél még részt a faluban?

Amikor a gyerekek felnőnek, mindent ki akarnak próbálni, és nekem ez az elvem, hogy minden lehetőséget meg kell mutatni a gyerekeknek, hogy az életben majd megtalálják a helyüket. Hordtam őket művészeti iskolába hétvégeken, vittem őket rock and roll táncklubba, sőt ennek köszönhetően Tótvázsonyban országos rock and roll versenyt szerveztünk. Épült egy nagyon szép tornaterem, és hogy minél jobban kihasználjuk, egy – sőt kettő – országos versenyt is szerveztünk a faluban. Nagyon nagy sikere volt. Ekkor már

a torna szervezését abbahagytam, de állandóan szerveztem. Volt a rock and roll, a stepp... Mindig valamilyen mozgás, mivel a fiúk állandóan mentek focizni, meg sportolni, ezért figyeltem arra, hogy a nőknek is legyen valami.

Melyik a legfontosabb közösség az életedben?

A Tótvázsonyért Alapítvány. Ezt csinálom 10 éve – a falunak ez az első alapítványa –, főként faluszépítéssel, falusi programoknak a támogatásával foglalkozik. Játsszótereket készítettünk, parkokat, tereket, mindenféle programokat. Ez volt az első, '93-ban alakult, de most már a falunak sok civil szervezete van. Működő szervezetek, amiket egy civil kerekasztalban fogunk össze, hogy egymást tudjuk segíteni, egymás programjáról tudjunk és egymásnak alá ne szervezzünk.

Milyen az alapítványon belül a vezetők és a közösség tagjainak a kapcsolata? Milyen a részvétel a közösségi rendezvényeken?

A vezetőségben nyolcan vagyunk összesen, öt tag és három kuratóriumi tag. Az elején én csak felügyelő bizottsági tag voltam és csak öt éve vagyok aktívan a vezetője. Nem szoktunk különbséget tenni, hogy ki a vezető és ki a FB-i tag. Egyformán kell mindenkinek dolgozni. A támogatottság pedig nagyon érdekesen alakul, mert programtól függő. Mindig meg kell keresni azokat az embereket, akiket ez a dolog érdekel. Hát, ha parkot építünk, akkor általában a nyugdíjasokra számítunk, mert ők még tudnak kapálni és értenek a növényekhez. Amikor karácsonyi koncertet szervezünk – mert minden évben karácsonyfát állítunk a település lakóinak –, és közösen ünnepeljük a karácsonyt, akkor megkeressük a fiatalokat, hogy jöjjenek segíteni karácsonyfát díszíteni, meg szerepelni, megkeressük a nyugdíjasokat, mert ők nagyon finomakat tudnak sütni és azzal meg tudjuk vendégelni a munkásokat. Megkeressük az én szülőgeneráció korosztályomat, mert valakinek meg is kell vendégelni az egész falut. Ott például ilyen 100-150 ember az, aki megmozdul.

Emlékszel a Challenge Day-re? Kettőt szerveztem a faluban. A második fordulónál annyira lelkesek voltak az emberek, hogy szabadságot vettek ki, akkora fantasztikus nagy valami volt, és a harmadiknak már nem mertem nekiállni. Iszonyatosan reklamáltak, hogy szabadságot vettek ki és én nem tehetem meg... Mert vannak olyan

időszakok, amikor az ember elfárad, van olyan, hogy nagyon lelkes, nagyon boldog és egymás után kétszer is hatalmas sikere volt, fáklyás futás volt a falu körül, hajnali kaszálás... És a harmadiknak akkor, valahogy úgy nem...

Vannak-e az alapítványon belül kisebb csoportok, milyen az együttműködés?

Igen, igen. Ez úgy működik, hogy akkor azt mondom, hogy mindenki karácsonyfája: a református templom vagy a katolikus mellé állítunk egy nagy karácsonyfát. Szólok a vállalkozó ismerősömnek, hogy ha Veszprémbe van fuvarod – érkezett egy 7 méteres karácsonyfa – hozd el. Szólok a tűzoltóknak, hogy segítsétek felállítani. Szólok a fiataloknak, hogy kinek van kedve valamit bütykölni, csináljunk egy játszóházat, hogy legyen mit a fára rátenni. Ez így működik. Amióta van ez a kerekasztal – csak egy pár éve működik –, már kevesebbet kell futni. Leülünk minden hónapban egyszer, és azt mondjuk, hogy gyerekek, erre a hónapra nekem van programom. Ki, miben segít? Van pl. egy német nemzetiségi egyesületünk, van a nemzetiségi dalkörünk és tánckörünk, ugyan most a táncsoportunk felbomlott, mert a gyerekek felnőttek és elmentek, de elárulom neked, hogy most mi, felnőttek fogunk táncolni. Hogy a hagyomány ne vesszen el, ezért most – átmenetileg, amíg nem tudunk kinevelni egy generációt, aki táncol –, mi vagyunk a folytonosság.

Mi motiválja a résztvevőket?

Elég nehéz ezt másnak a fejével végiggondolni, hogy ki miért jön el. Én egyrészt nagyon szeretem a közösséget. Nekem muszáj mindig valahol ott lennem. Nem igazából azt szerettem, ha engem mutogatnak, hogy én vagyok a vezető – ezt a részt nem szeretem –, sokkal jobban szeretem, amikor meg lehet fogni a kapát, a lapátot, vagy a virágot, a palántát vagy bármit. Szeretek mindenhol ott lenni. Erre mondják azt, hogy minden lében kanál. Szeretem azt, hogy minden jól megy, és ahhoz ott kell lenni.

Ki kezdeményezi a közös programokat? Mindig te?

Van amikor igen, van amikor nem. A fiatalok – akiknek már külön programjaik vannak – csak akkor vonnak be bennünket, ha támaszkodni szeretnének ránk,

szóval tájékoztató jelleggel, vagy ha mondjuk a segítségünket kérik. Például olyan nagy a Falunap, hogy nem győzik egyedül főzni, akkor szólnak nekem és azt mondják, hogy ha be tudnál segíteni, akkor szervezz még egy kondérra való embert.

Te vagy a meghatározó embere a közösségnek?

Igen, ezt is mondhatjuk, de azért én ezt nem szeretem mondani. Igazából ahol éppen – például az óvodában is egy meghatározó ember vagyok, mert ott is egy alapítványnak vagyok a tagja, szervezője a dolgoknak. Az általános iskolában nem, mert onnan már kimaradtak a gyerekek, de amíg iskolások voltak, ott is. Azt hiszem, hogy az embernek az egyéniségéből, személyiségéből fakad, hogy ilyen típusú ember vagyok. Szeretem az embereket és szeretek alkotni. Felvillanyoz az, hogy ha valamit ki lehet találni. De nagyon-nagyon szívesen fogadom, ha valakinek jó ötlete van, s főleg azt, hogyha valaki segít.

Mennyire számíthatsz a közösség többi tagjának a segítségre, közreműködésére?

A fiatalok között akad utánpótlás. Olyan négy-öt évvel ezelőtt kezdtem el a musical csoportot kialakítani. Azért kezdtem el, hogy nyáron ne nagyon csellengjenek a gyerekek. Összehívtam őket, hogy Falunapra készítsünk egy műsort. Azóta is sütünk egy nagy adag lángost, fánkot, összehívom a gyerekeket, és akkor kitaláljuk közösen, hogy mit szeretnének előadni, azt betanuljuk és nagyon boldogok, amikor sok ember megnézi őket. Ezt például már egy fiú átveszi tőlem. Úgy gondolom, hogy nagyon sokszor nem az kell, hogy mindig én legyek ott, csak valamit el kell indítani. Például amikor a tenisztáborot elkezdtük, akkor is csak ez kellett... Azért vagyok könnyű helyzetben, mert hozzám kerül először a szülőnek a gyereke, tehát bennem kell, hogy megbízzon. Ha látja, hogy rám bízhatja a gyerekét, utána már kialakul egy olyan kapcsolat, hogy másban is tudunk egymásra támaszkodni.

Volt olyan cél, amit Te nagyon szerettél volna, nagyon fontosnak tartottad, de valami miatt nem sikerült?

Biztosan. De nem volt olyan maradandó, amire azt mondom, hogy kudarc. Amit szerettem volna az egy Faluház, egy Tájház létrehozása a településen. Ki is néztem a házat, de egyszerűen az Alapítványnak nem volt annyi pénze, és semmiféle pályázatot nem tudtunk pályázni, mert amíg az ingatlan nincs a tulajdonodban, nem pályázhatsz rá. A nagy rendezvényeinket a tornateremben tartjuk, – a faluszintű rendezvényeinket –, a kisebb dolgokra, programokra van egy közösségi házunk, de ilyen kiállító teremnek való nincs. Ez egy nagy kudarc nekem.

Azokat, akik a falu egyéb közösségeihez tartoznak, mi motiválja?

Úgy látom, hogy az emberek szeretnek valahova tartozni. Észre lehet venni azt, ahogy egyre kevesebbet mozdulnak ki az emberek, nagyon-nagyon begubóznak, de hála istennek, falun még azt mondhatom, hogy odafigyelnek egymásra. Odafigyelnek a szomszédra, és ha most van egy nyugdíjas program, akkor hívják egymást, mert jó együtt lenni. Vágynak az emberek arra, hogy közösségben legyenek – szerintem. A fiatalok úgyszintén kívánják a saját korosztályukat. Nem tudom, hogy ez városban hogyan működik, de szerintem kevésbé. Nálunk ez még így van. A másik, hogy megvan a csoportok közötti tisztelet egymás iránt.

Hány civil szervezet működik a faluban?

A legöregebb a Tótvázsonyért Alapítvány. Van az Ifjúsági Egyesület, a Tűzoltó Egyesület, a Sportegyesület Teniszklubbal, az „Őszidő” Nyugdíjasklub, a Nefelejcs Alapítvány, ami a Vöröskeresztből alakult, van a Linda Alapítvány, ami az óvodáskorú gyerekek támogatására jött létre, a Német Nemzetiségi Egyesület, aminek két fő csoportja van: a Dalkör és a Tánccsoport. Jaj, még van a Polgárőrség, ami most alakult.

Az egyesületek tagsága átfedi egymást?

Vannak átfedések, igen. Van, aki a Tűzoltó Egyesületnek tagja és mellette a Polgárőrségnek vagy a Sportegyesületnek is.

Milyen a kapcsolat az egyesületek között? Együttműködés vagy inkább rivalizálás?

Nem jellemző a rivalizálás. Inkább együttműködés van. Annyi az egész, hogy csak a szabályoknak kell megfelelni és kész.

Az esetleges konfliktusok miből adódnak?

Az nem mondom, hogy ez egy „paradicsomi falu”. Például van olyan probléma, hogy a fiatalok sokkal ügyesebbek, mint mi vagyunk. Tehát az Ifjúsági Egyesületnek van teleháza – a falu teleháza –, ahol az Ifjúsági Egyesület él és virul. Nagyon ügyesek és nagyon jól tudnak pályázni. Ők egyszerűen azt szokták mondani – az önkormányzat minden csoportot, minden egyesületet támogat egy alapösszeggel – hogy ők a falutól, az önkormányzattól nem kérnek támogatást, mert pályázattal meg tudják csinálni. Ilyenkor előfordul, hogy a másik nagy pályázóval – a Tűzoltó Egyesülettel –, egy kicsit fújnak egymásra, holott ugyanabban tagok! – hogy ők nyertek, mi nem, mit rontottunk el? Egy ilyen kis településen ez nem igazán fér bele (*a rivalizálás – a szerk.*), nem azt mondom, hogy mondjuk most mindenki szimpatikus mindenkinek, de általában a vezetők, a csoportvezetők jól kijönnek egymással. És ők már azért tudják a csoportjukat kordában tartani.

Volt olyan, hogy meg volt határozva, hány fő mehet el külföldre, és két egyesület is magáénak gondolta ezt a dolgot. Azért nyílt támadások nem szoktak lenni. Esetleg azt lehet hallani, hogy valaki fúj a másikra, aki nagyobb pénzzel gazdálkodik, vagy több lehetőséget fog meg.

Ki a döntőbíró a közösségek közötti konfliktusok esetén?

Ilyenkor – megmondom őszintén – a férjem szokott közbelépni azzal, hogy leül és megbeszéli a két egyesületi vezetővel, vagy elmegy az egyesületi gyűlésre, hogy en-

nek itt nincs igazából helye. Vagy legalábbis nincs értelme egy ilyen kis közösségen belül ebből vizályt szülni.

Van-e kapcsolat más civil szervezetekkel?

Szinte mindegyiknek van. Az Ifjúsági Egyesületnek van nemcsak Németországban, hanem Erdélyben is, a Háromszéki részen. Van kapcsolatuk azonkívül a nagyvázsonyi fiatalokkal és programjaik is vannak a környező települések fiataljaival együtt, például a kapolcsiakkal és egyebekkel. A védelmi programon keresztül kapcsolatban állunk a többi önkormányzatokkal, más csoportokkal, pl. alapítványok az alapítványokkal.

Ki kezdeményezi a kapcsolatfelvételt?

Vegyesen, attól függ. Ha most bennünket hívnak valahova szerepelni, mint nemzetiségi dalkört, ott megismerkedünk a településsel, és a településen keresztül mindjárt megismerkedsz azokkal az emberekkel, akik valamit tesznek egy ilyen csoportosulásban és ha valami olyasmit tesz, ami számodra érdekes, akkor meghívod, és akkor így. Amikor a falu virágosítását terveztük, elmentünk Balatonfűzfő mellé egy településre, és megkértük őket, mondják el, hogyan csinálták ők ezt a falu-virágosítást, és csak ezután álltunk neki.

A kapcsolatok építésében szerepet játszik az, hogy Tótvázsonyban sok német származású ember él?

Ez csak egy szempont. Azért egy alapszál, mert nemzetiségi iskola és óvoda is van. Mindenki úgy van vele – sajnos mi már nem beszéljük a nyelvet, a svábot abszolút nem –, ha már a hagyományt megpróbáljuk az óvodában és az iskolában tanítani, akkor arra törekszünk, hogy a gyerekeink eljussanak az anyanyelvű országba. Általában az iskolára támaszkodnak a települések.

Kik vesznek részt ezekben a partnerkapcsolatokban?

Inkább az Ifjúsági Egyesület és a felnőttek. Ez úgy működött, hogy ez a német település partnertelepülést keresett magának Magyarországon és Tótvázsonyt vá-

lasztotta. Ez 1992-ben volt. Jött egy delegáció, aki megnézte a falut, tájékozódott, és utána döntötték el, hogy ebből lesz egy kapcsolat. Dobel – a Fekete-erdőben van – választott minket, és ez számunkra nagyon kedvező volt. Rendszeresen jönnek nyaralni a faluba privát emberek, és akkor megkeressük egymást. Mi is megyünk ki néha, illetve évenként járnak a fiatalok oda-vissza csoportokban. Tavasszal jönnek a dobeliiek, ősszel voltak a kint a mieink. Az a nagyon jó benne, hogy most már a gyerekek törekszenek, hogy tudjanak németül beszélni, hogy kimehessenek.

Magánemberileg is számíthatnak a közösség tagjai egymásra?

Ez úgy működik, hogy mi így nőttünk fel, hogy figyelünk a szomszédunkra, figyelünk egymásra, sőt olyan emberekre is figyelünk, aki nem a közvetlen környezetünkben van. Egyszerűen annyira együtt élnek az emberek. Ha az anyukámnál reggel nincs kilapátolva a hó, vagy behúzza a kuka, ott a szomszédaszony vagy behúzza, vagy megnézi. Ez a település még azok közé tartozik, ahol az emberek törődnek egymással.

Azt hiszem, azok az emberek jönnek ide ki, akik egy kicsit családiasabban szeretnének élni. Akiknek nemcsak az kell, hogy nagy kertem legyen, ahol a gyerek tud biztonságosan játszani, hanem akik – mert látom, hogy mennek a kisgyerekes anyukák egymáshoz játszani – egymással is törődnek, ezt tapasztalom.

Az új családok is előbb-utóbb valamelyik helyi közösség tagjává válnak?

Szerintem ez a kiköltözött családon is múlik. Van olyan család, aki olyan szinten beilleszkedik, hogy most már ő a fiatalok vezetője. Van aki azt mondja, hogy köszönöm szépen, ha van kedvem elmegyek, vagy inkább ne bolygassanak. Azt hiszem, hogy az embereknek idő kell, amíg beilleszkednek, amíg akklimatizálódnak, amíg teljesen el tudják dönteni, hogy mit szeretnének, illetve hogy milyenek a munkahelyi feltételeik.

Említetted, hogy megalakult a Polgárőrség. Mi volt az oka?

Két okból, az egyik: előfordult, hogy a Tapolcáról végigmenő hullámba [betörések – a szerk.] beleesett Tótvázsony, többek között mi is. A másik meg az, hogy ez is

egy olyan kezdeményezés, amit a környező településeken láttunk, hogy jó dolog. Próbáljuk a gyerekeket megvédeni attól, hogy ne csináljanak rosszat, ne csellengjenek, érezzék azt, hogy felügyelet alatt vannak.

Ki volt a kezdeményező?

Nem tudom pontosan, egy civil embernek az ötlete volt. Egy falubeli kitalál valamit, bemennek az önkormányzathoz és elmondják a polgármesternek, hogy az az ötletünk támadt, hogy... A férjem hívott egy polgárőrt, egy hivatásost, meghírdetük és kint csináltunk egy fórumot.

Hányan jöttek el?

Hát egy olyan 30 ember körül. És ma is 15-20 tagja van. Kettesével be vannak osztva minden este. Benzinpénzt kapnak az önkormányzattól. Megvan, hogy ki megy autóval, kaptak egy feliratot. A másik gond az, hogy este fél 7 után nem nagyon megy a faluba be busz. Ki kell menni a 8-as útra a gyerekekért. Ilyenkor a polgárőrautó is kimegy, és ha valakiért nem megy senki, akkor azt behozzák.

Van olyan ember, akit semmilyen megmozdulásba nem sikerült bevonni?

Ilyen nincs. Ha van is, az ugye nem jön ki az utcára, nem jön ki a közösségbe. Vannak negatív dolgok, amikor az ember megcsinál egy programot, agyondolgozod magad, és azt hiszed, hogy hű de jól csináltad és utána kritikák tömkelege. Akkor szoktam egy jót sírni. Elkecserelem, és azt mondom, hogy soha többet. Rá vagyok én erre utalva? Nem. Akkor mindenki mosolyog a hátam mögött. Utána van egy kis szünet, kipihen magát az ember és újra...

Miért? Mi az igazi motivációd?

Nem tudom. Én egy közösségi ember vagyok. Én ilyennek születtem.

Adni akarsz a közösségnek?

Szerintem biztos, hogy egoista is vagyok, mert a kreativitás, a késznek az öröme, amikor valami elkészül... És most pl. díszpolgár-avatás lesz, és Tótvázsony emlékéremet fogunk négyévente kiadni.

Ki lesz a díszpolgár?

Nem tudom, még csak javaslatokat adtunk be. Az egyik díszpolgár – van nálunk egy református misszió – az a református lelkész, aki az egész életét arra szánta, hogy ezt a missziót létrehozza, megépítse és különböző csoportokat fogad. Ebben vannak sérültek, egészségesek, magyarok és külföldiek. Ez az ember erre tette fel az életét és most, talán két éve vonult vissza. Ő volt az első, aki kapta, a második a férjem volt, aki 12 évig volt a polgármester, utána négy évig nem, és most megint. És most lesz a harmadik.

Hogyan történik a döntés?

Minden civil szervezetnek kellett javaslatot tenni, hatalmas névsor jött össze és majd mérlegelni fognak, hogy ki az, aki megérdemli. Képviselő-testületi döntés lesz. Nekünk csak javaslatokat kellett tenni és indokolni, hogy kit miért gondolunk arra, hogy érdemes lenne erre a díjra.

Mi a legnagyobb értéke Tótvázsonynak?

Mi a legjobb? Nekem, ott élni.

Van-e olyan ok, ami miatt itt hagynád a települést?

Nem hiszem. Nincsen. Nekem ez egy igazi otthon. Annyira szerencsés fekvése van, holott igazából nincsen benne olyan hatalmas érték, mint egy Nagyvázszyban a Kinizsi-vár. Nincsen benne történelmi érték, nincs jellegzetessége a településnek. Mindig azt szoktuk mondani, amikor egy pályázatot kell írni, „úristen, olyan jellegtelen ez a település”, hogy „mit lehet erről a településről írni”. Nem tudsz történelmi

emléket felhozni, Savanyú Jóskán [*bakonyi betyár – a szerk.*] kívül, aki a faluban van eltemetve.

Aki falusiasan akar élni, nem elszigetelődve, mint egy tanyavilág, annak szerintem kedvező. Kellőképpen fejlődik. Igényes emberek élnek itt, ezt akarom kihozni, tehát a lakásuk, az életvitelük azt mondhatni, igényes. Nekem jó. Nem tudom. Biztosan nagyon sok mindent lehetne másként csinálni.

Próbálj meg elvonatkoztatni attól, hogy a polgármester felesége vagy! Szerinted mennyire tudja betölteni az összekötő kapocs szerepét egy civil szervezet az állam és az önkormányzat között? A civil szervezetek mennyire tudnak részt venni a helyi döntéshozatalban?

Több településen voltam, ahol azt mondják, hogy az önkormányzat és a civil szervezet között nincs jó viszony. Szerintem a civil szervezetek és az önkormányzat között azért nincs nálunk probléma, mert megvan a jó viszony. Eleve, ahol egy kisebbségi önkormányzat és egy települési önkormányzat között nincs egyetértés, ott baj van. Ha egy önkormányzat nem támogatja egy civil szervezet ötleteit – és ez nem azt jelenti, hogy pl. mindenben támogatnak bennünket. Most, hogy díszpolgárra kellett javaslatot tennünk, megkaptuk a jogszabályt, hogy minek kell megfelelni, és oda volt írva, hogy az önkormányzat javaslatot kér. Nem biztos, hogy a mi javaslatunkat elfogadja. Mert ez nem a mi hatáskörünk. Próbálnak bennünket olyan szinten tartani, hogy legyünk tisztában azzal, hogy amit teszünk, az szívesen fogadják, de hol ér véget a mi kompetenciánk.

Milyen formában valósul meg a kapcsolattartás az önkormányzat és a település lakói között?

Van heti két fogadóóra, azon kívül bármikor, bárkinek gondja van, vagy telefonon, vagy hétköznapi, vagy vasárnap jön és elmondja. Van, amikor én megyek dolgozni az óvodába, az utcán megállítanak és elmondják, üzennek.

Mennyire van információd arról, milyen fejlesztéseket tervez az önkormányzat?

Azt tudom, hogy új utcásoakat nyitnak, építési tervek vannak. Most pályázott és hála istennek úgy néz ki, hogy nyert, mert már a második fordulónál tart a pályázat – egy új óvodát, bölcsődét, mert van rá igény. Jelenleg egy mentőszolgálati lakás készül, és ami nagyon-nagyon tervben van –, nem tudom, milyen stádiumban van – az egy öregek napközi ellátását biztosító intézmény. Elég sok az idős ember, és azt a magunk bőrén tapasztaljuk, hogy ma már nem engedhetjük meg magunknak, hogy otthon maradjunk és ápoljuk a szüleinket.

Hogyan informálódnak a település lakói az önkormányzat által tervezett fejlesztésekről?

Van helyi újságunk és helyi tévénk. A helyi tévé hetente két adást sugároz és a képviselő-testületi üléseket egy az egyben – vágás nélkül – már a következő adáson leadja. A régi programokat is láthatják, aki nem tud elmenni. Van a helyi újság, ami negyedévente jelenik meg, mivel elég kis település vagyunk. Most a Tótvázsony TV-ben mindennap képiújságszerűen lehet látni a programokat, a fontos információkat.

Milyen típusú emberek az önkormányzat tagjai?

Most az utolsó választásnál volt egy nagy fordulat. Az első 12 évben majdnem ugyanaz a felállás volt. Kicsit nehezen álltak neki az emberek, mert nem tudták, hogy hogyan kell ezt csinálni, mit kell csinálni és most az utolsó fordulónál történt egy nagyobb váltás. Több fiatal jutott be. Amit nagyon jó dolognak tartok, mert egy idő után a fiataloknak át kell venni ezt a helyet. Mindig nagyon odafigyelnek arra, hogy mindkét egyházközösség – a katolikus és a református – tagjai közül is legyen valaki. Azután van, aki a fiatalokat képviseli, van vállalkozó.

Mennyire szoros a képviselőtestület és a civil szervezetek vezetőinek kapcsolata?

Minden évben legalább kétszer be kell számolnunk. Külön, szinte nekünk van a képviselő-testületi ülés nagy része fenntartva, amikor elmeséljük, hogy mit csinálunk, milyen terveink vannak, mennyi pénzből tudunk gazdálkodunk, mire lenne szükségünk, miben kérünk támogatást. Ez nyilvánosan zajlik. Ugyanúgy nyilvános az adás a tévében. Nagyon jó, mert van olyan, hogy valamelyik képviselő rögtön hozzászól, hogy „Hú te, én ezt hallottam, láttam, utánanézek neked...” A másik az, hogy ekkor minden szervezet ott van.. Azon kívül bármikor bemehetünk. Van egy falugazdánk és egy kisbusz, amit ha olyan kérésünk van, a rendelkezésünkre bocsátanak.

Az információáramlással tehát nincs gond?

Nem, ezt nem mondhatom. Kevesen vagyunk ahhoz, hogy melletted megyek el és nem hallanád, ha akarok mondani valamit.

Részt vesznek-e pályázatokon a helyi közösségek?

Törekszünk. Igazából az a gond, hogy az önkormányzat – mint minden önkormányzat – olyan kevés pénzből gazdálkodik, és az intézményeket olyan sok pénzzel meg kell támogatni ahhoz, hogy jól működjenek, hogy bizony pályázatokra van szükség. Most már egy pályázatíró cég segít, mert olyan komoly pályázatok vannak

Van olyan pályázat, amelynek most várható az eredménye?

Az egyikkel a ravatalozó felújítását szeretnénk, mert rossz állapotban van. Van egy útpályázat is, ami sajnos nem nyert, viszont nyertünk egy kisbuszt. Meg egy másik útpályázatot is megnyert az önkormányzat.

Mennyire van jelen van a falu életében a társadalmi, kulturális, gazdasági, kapcsolati tőke?

Biztosan jelen van, de én annyira ezt nem tapasztalom – mert én ehhez kis ember vagyok –, hogy most milyen kapcsolati tőkék mozognak. Nekem inkább ilyen eszmei ez a tőke, mert inkább csak jó ötleteket tudunk egymásnak adni, vagy meghívni egymást egy-egy fórumra, ahol valamit tudunk magunknak szerezni. Önkormányzati szinten... Azt nem tudom megmondani. Biztos, hogy kellenek a kapcsolatok, meg az információ. Azt tudom, hogy mint ember – olyan ember a polgármester –, aki nem él vissza a kapcsolatokkal és nem is engedi, hogy vele szemben ilyet tegyenek. Azt hiszem, azért tud a posztján megmaradni, mert nagyon reálisan kezeli ezt a helyzetet.

Miért hagyott ki négy évet a férjed a polgármesterségben?

Ő is, meg az egész család, mindannyian nagyon megfáradtunk. Nekünk azért nagyon sok plusz munkát jelentett és neki is, illetve 12 év után úgy gondolta, hogy talán lesz egy olyan jelölt, aki frissítést hoz a falunak. Úgy érezte, hogy kiadta magából, amit tudott és úgy gondolta, hogy még több kellene. Ez sajnos nem sikerült. Amikor a négy év letelt, akkor komolyan el kellett gondolkodni azon – bár azt mondta, hogy nem indul többet –, hogyha azt akartuk, hogy megmentsük a falut, hogy megmaradjon az iskola, ha azt akarjuk, hogy további fejlődés induljon, akkor el kell vállalni. Olyankor, amikor az van, hogy ki az első, akkor mindig első a család, addig, amíg nem jön közbe valami munka!

A leányaid mennyire követik a példátokat?

Maximálisan ezt követik. Mi ebbe a nemzetiségi csoportba akkor kerültünk bele, miután Anikó megszületett. Onnantól kezdve az úgy működik, hogy most például 23-án megint megy a dalkör egy hétvégre, wellnnesselni. Minden hétfőn együtt próbálunk, hétvégeken, ha vannak meghívások, akkor elmegyünk szerepelni, és amikor úgy érezzük, hogy együtt lennénk egy pár napot – most a múlt héten egy 50. születésnapot ünnepeltünk – akkor megyünk együtt.

A gyerekeink így nőttek fel velünk, hogy megyünk, csináljuk, most a tornateremben padokat rakunk, most ételt osztunk, pincérkedünk a vendégeknek, most fellépünk, most táncolunk, énekelünk. A gyerekkoruktól kezdve a tánccsoport tagjai, az Ifjúsági Egyesület tagjai, és ugyanazt csinálják, mint mi.

Hány tagú a dalkör?

Most már csak 12-14 fő. Amikor fiatalabbak voltunk, ez úgy működött, hogy eljártunk énekelni, eljártunk fellépni, bálakat szerveztünk, magunknak és a falunak, és elmentünk együtt nyaralni is, és vittük az összes gyerekünket.

A nők és a férfiak egyaránt aktívak?

Mi férj-feleségként, tehát mint házaspár megyünk. Van egy-két hölgytagunk, akinek a férje nem jön, mert azt mondta, hogy olyan borzalmasan énekel, hogy elrontja. De ha elmegyünk közösen nyaralni, akkor ő is jön, vagy ha elmegyünk bálba, vagy szórakozni, akkor ő is jön.

Ha pályázaton nagyobb összeghez jutna a település, mit szeretnél megvalósítani?

Hát a tájházat, nagyon jó lenne, ha valahol meg lehetne valósítani. Meg egy játszógrundot terveztünk. B. Mária meg is tervezte nekünk, de nem volt pénzünk, és nem tudtuk kivitelezni. Az volt benne a nagyon szép, hogy a gyerekekkel csináltattuk. A gyerekeket hívtuk össze, és az ő rajzaik alapján csinálta meg B. Mária. Ezeket mindenképpen megtenném még a gyerekeknek.

A saját számodra?

Magunknak... Nem tudom... Magunknak azt szeretném, hogyha ez a civil élet ilyen maradhatna. Látom, hogy a tíz évvel előtthöz képest azért nehezebb, hogy gyengül az érdeklődés, de még azt mondom, hogy nem rossz. Valahogy ezt szeretném tovább megőrizni. Nem biztos, hogy ehhez pénz kell... Nem biztos. Valahogy

az emberek egymás iránti érdeklődését, egymás iránti szeretetét, a kapcsolatokat szeretném, ha ez legalább ezen a szinten megmaradna.

Véleményed szerint mi az oka a kapcsolatok gyengülésének?

A rohanó élet. Az, hogy az embernek nem elég a normál munkája, mellette még mást is kell vállalnia ahhoz, hogy az életszínvonalát tartsa. Na most az, hogy kinek mi az életszínvonal, az persze más... Azt tapasztalom, hogy a legkevesebb időt fordítjuk magunkra. Tehát azért is küszködök még azzal, hogy legyen torna, legyen jóga, mert úgy gondolom, hogy a nőknek is ugyanúgy kijár a pihenés, a szórakozás, és a legkevesebb időt és energiát fordítjuk magunkra. Ezek a civil dolgok arról szólnak, hogy én azt csinálom, amit szeretek, ami tetszik nekem, amiben jól érzem magam.

Azt szeretném, ha a gyerekeket ránevelhetnénk arra, hogy ez milyen jó dolog, ami most még a kezünkben van... Megtanítottam a saját gyerekeimnek – legalább is remélem –, és hozzák is. Anikó most elkerült otthonról, és félek, hogy ő ezt teljesen le fogja vetközni itt a városban.

Egyrészt ledarálja a munkája, ez az egyik. A másik az, hogy én most tapasztalom, hogy a városban milyen nehéz valakihez tartozni, valamilyen csoportba, szervezetbe bekerülni. Anikónak most még ott van az Ifjúsági Egyesület, mentorál, ő még önkéntesen dolgozik a faluban, de most hogy bekerült *(a megyei önkormányzatnál dolgozik Veszprémben – a szerk.)*, most hol kopogjon be, vagy mit hozzon létre... A lakóhelye... Körülötte idősek laknak, minden második lakás üres... Este jár haza, amikor már behúzódnak, nem ez a korosztály akivel, és igazából nagyon érdekes... Úgyhogy nagyon kíváncsi vagyok, hogy lesz.

Ha fontosnak tartanád a célját, részt vennél-e valamilyen tiltakozó, vagy támogató gyűlésen, megmozduláson a közösségeddel?

Teljesen párton kívüli vagyok, a férjem is. Nem szoktunk politizálni. Ez nem jelenti azt, hogy az embereknek nincs véleményük. Egy-egy választás alkalmával – nyugodtan elmondhatom – inkább a Fidesz az, aki el szokta vinni az eredményeket, de mindenfajta pártnak vannak követői. Azt hiszem az a szerencsés, hogy nincs erőteljes pártirányultság egyik felé sem a településen – sem a civil szervezetek részéről,

sem az önkormányzat részéről. Azt, hogy mint privát ember – mint magánember –, kinek mi a véleménye, azt meg hála istennek nagyon disztingváltan tudja mindenki kezelni. Nem szokott ebből probléma lenni.

Azt nem tudom, hogy mi a jobb, valahová tartozni, vagy... Ezt nem tudom megítélni. Azt tudom, hogy... igen, elolvasom, meg tudok róla, de nem az a típusú ember vagyok. Inkább szerettem mellőzni ezeket a dolgokat. Úgy érzem, hogy én annyira kis ember vagyok, vagy a mi településünk egy olyan kis periféria. Igaz, hogy azt mondják, sok kicsi sokra megy, és mindenki csak egy kicsit tegyen hozzá, és abból lesz valami extrém és való, de én úgy érzem, hogy ehhez kis ember vagyok, kevés vagyok. Ha én a magam módján, a magam részét rendesen becsületesen megcsinálom, akkor azzal többet tudok tenni, mint ha én a százezredik kis pont, valamit annyira... Amit nem is biztos, hogy annyira magaménak tudok... Úgy érzem, ehhez sokkal jobban bele kellene látnom a dolgokba, vagy elgondolkodni rajta.

Mennyire informáltak a közösség tagjai a közéleti kérdésekben?

Az az igazság, hogy az országgyűlési képviselők, H. Zsolt és K. Sándor is rendszeresen szoktak meghívókat küldeni vagy tájékoztatókat tartani. Sem a K-ról, sem a H. Zsoltról nem állítható, hogy pártvonalon le akarja rohanni a települést.

Részt vesznek a közösség tagjai közéleti, politikai rendezvényeken?

Nagyon kevesen. Amikor a választási kampányok voltak, azt lehetett tapasztalni, hogy elég kevesen mentek el. Viszont egy nagyon érdekes dolgot kell, hogy megemlítssek, éppen most falunapon voltunk Vöröstón – ott énekeltünk – utána egy ilyen kis kiülős eszegetős, beszélgetős valami volt, és K. Sándor és H. Zsolt is mind a ketten megjelentek, és nagyon kedves baráti hangulatban beszélgetett mindenki mindenkivel.

Tehát nem az a jellemző, hogy itt most nagyon erős pártirányultságok lennének vagy ilyen vonalak, amiről se jobbra, se balra. Ennek ellenére nagyon precízen betartjuk a választási előírásokat – ezt tudom, mert a választási bizottságban póttag

vagyok –, és keményen ki vagyunk oktatva, hogy mit tehetünk, melyek a szabályok, mert a jogszerűség a legfontosabb.

Mennyi időt töltesz heti átlagban a közösségért végzett tevékenységeddel?

Nagyon változó, nem tudom megmondani. A nyarat – amikor szabadságon vagyok – a tónál töltöttem, *(a falu szélén található tó, amelynek a környezeti rehabilitációját a Tótvázsonyért Alapítvány végzi – a szerk.)* nagyon keservesen ment a munka. Van úgy, hogy eltelik egy egész hét, hogy nem kellett csinálnom semmit. Van úgy, hogy amikor elkezdjük a rendezvényeket, programokat vagy különböző beszámolókat, akkor naponta megyek, és nem nézem az időt, hogy mennyi.

Hogy néz ki a jövő heti programod?

Hát, holnap este megyek, mert pilates tornája lesz a lányomnak, és én nyitok és én vagyok az alappillér ahhoz, hogy a pilates torna működjön. Pénteken talán semmi, – péntek szokott egy ilyen nyugalmasabb nap lenni. Szombat, vasárnap az általában a családé, illetve vasárnap van a templom – mi falusi templomba járó emberek vagyunk –, tehát vasárnap jönnek az egyházi dolgok. A férjem az egyházi pénztáros, s általában vasárnap csinálja az elszámolásokat. Hétfőn pilates torna, kedden jóga, szerdára az alapítványi ülést hívtam össze, csütörtökön – gyermek- és ifjúságvédelmis vagyok az óvodában – ifjúságvédelmi előadásra kell mennem, meg este megyek megint pilatesre. Végül is mindennapra van valami, de ezt én szeretem és élvezem.

Gergó Zsuzsanna